

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. หลักสูตรท้องถิ่น.....	11
1.1 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่น.....	11
1.2 การศึกษาความต้องการของท้องถิ่น.....	12
1.3 ประโยชน์และความจำเป็นของหลักสูตรท้องถิ่น.....	13
1.4 ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นที่ดี.....	14
2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	14
2.1 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	15
2.2 ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	20
2.3 แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	23
2.4 วิธีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	25
2.5 รูปแบบหรือลักษณะการพัฒนาหลักสูตรของท้องถิ่น.....	27
2.6 กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	28
2.7 องค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นหลักสูตรท้องถิ่น.....	37
3. งานประดิษฐ์พื้นบ้านภาคเหนือที่เรียกว่า " ตุง ".....	38
3.1 ความหมายของตุง.....	38
3.2 ที่มาของตุง.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 ประวัติความเป็นมาของตุง.....	41
3.4 ความเชื่อในเรื่องการถวายทานตุง.....	44
3.5 อานิสงส์ของการถวายทานตุง.....	45
3.6 ประโยชน์ของตุง.....	46
3.7 จุดมุ่งหมายในการสร้างตุงของชาวล้านนา.....	47
3.8 ลักษณะรูปแบบของตุง.....	48
3.9 วัสดุ / อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ตุง.....	52
3.10 ตุงมงคล.....	56
3.10.1 ตุงไชย.....	56
3.10.2 ตุงราว.....	59
3.10.3 ตุงไฉ้หมู.....	61
3.10.4 ตุงปีใหม่.....	63
3.10.5 ตุงเจดีย์ทราย.....	64
3.10.6 ตุงสิบสองราศี.....	66
3.10.7 ตุงพันช่อ.....	69
3.10.8 ตุงคำคิง.....	71
3.10.9 ตุงกระด้าง.....	73
3.10.10 ตุงร้อยแปด.....	76
3.10.11 ตุงช่อข้าง.....	79
3.10.12 ตุงยอดธาดู.....	80
3.10.13 ตุงปฏาก.....	81
3.10.14 ตุงพระบฏ.....	82
3.10.15 ตุงบอก.....	84
3.10.16 ตุงโย.....	86
3.10.17 ตุงข้าง.....	88
3.10.18 ตุงด้าง.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.10.19 ตุงจระเข้ , ตุงตะขาบ.....	92
3.10.20 ตุงขนงวงช้าง , ตุงขนกม.....	94
3.10.21 ตุงที่ใช้ประกอบการเทศน์.....	96
3.11 ตุงอวมงคล.....	99
3.11.1 ตุงสามหาง.....	99
3.11.2 ตุงแดง.....	102
3.11.3 ตุงพันวา.....	104
3.11.4 ตุงขนนางผาง.....	106
3.11.5 ตุงเหล็ก , ตุงทอง.....	108
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	110
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	110
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตุงล้านนา.....	115
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	118
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น	
เรื่อง การประดิษฐ์ตุงล้านนา.....	118
แหล่งข้อมูล.....	118
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	118
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	119
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	119
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุงล้านนา.....	120
แหล่งข้อมูล.....	120
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	120
การดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	124
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	126

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา.....	126
แหล่งข้อมูล.....	126
การเลือกบุคคลที่จะใช้ในการทดลอง.....	126
แบบแผนการวิจัย.....	126
การดำเนินการทดลอง.....	127
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	128
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	133
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	135
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา..	137
แหล่งข้อมูล.....	137
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	138
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	138
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	138
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	138
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	139
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	143
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา.....	143
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา.....	146
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา.....	151
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา...	156
5 บทสรุป.....	160
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	160
วิธีดำเนินงานการวิจัย.....	160

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	165
สรุปผลการวิจัย.....	166
อภิปรายผล.....	169
ข้อเสนอแนะ.....	171
บรรณานุกรม.....	173
ภาคผนวก.....	179
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	180
ภาคผนวก ข ตารางวิเคราะห์ลักษณะของข้อสอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	182
ภาคผนวก ค แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับ ข้อสอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	184
ภาคผนวก ง การพิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กับข้อสอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	197
ภาคผนวก จ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	200
ภาคผนวก ฉ ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	209
ภาคผนวก ช การหาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ตุ่งล้านนา ยุวชน จำนวน 25 คน.....	212
ภาคผนวก ฉ การหาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ตุ่งล้านนา ยุวชน จำนวน 20 คน.....	216

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ก การทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา จากการทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน ยุวชน จำนวน 20 คน.....	220
ภาคผนวก ฎ แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	223
ภาคผนวก ฐ แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ตุ่งล้านนา.....	226
ภาคผนวก ฉ แบบสำรวจความต้องการในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญา ท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	230
ภาคผนวก ช จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสำรวจความต้องการ ในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	233
ภาคผนวก ฌ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ่งล้านนา.....	235
ภาคผนวก ฎ เอกสารประกอบหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ตุ่งล้านนา.....	243
ประวัติผู้วิจัย.....	391

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงวัสดุที่ใช้ในการประดิษฐ์ตุ้มมงคล.....	53
2	แสดงวัสดุที่ใช้ในการประดิษฐ์ตุ้มอวมงคล.....	55
3	แสดงชื่อเรียกปีที่เกิดภาษาไทยกลางและภาษาล้านนาตามรูปอักษร.....	67
4	แสดงวันที่เก็บรวบรวมข้อมูล.....	128
5	แสดงความต้องการในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา บ้านทุ่งแล้ง หมู่ 1 ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	144
6	แสดงความต้องการในการประดิษฐ์ตุ้มล้านนาชนิดต่าง ๆ บ้านทุ่งแล้ง หมู่ 1 ตำบลแม่คง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	144
7	แสดงประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา ยุวชน จำนวน 25 คน.....	150
8	แสดงประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา ยุวชน จำนวน 20 คน.....	151
9	แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ยุวชน จำนวน 20 คน.....	151
10	แสดงคะแนนทักษะการปฏิบัติงานในการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา ยุวชน จำนวน 20 คน.....	152
11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อ การเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา.....	153
12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา ด้านปัจจัยนำเข้า.....	156
13	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา ด้านกระบวนการ.....	158
14	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ้มล้านนา ด้านผลผลิต.....	159

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 แสดงการวิเคราะห์ลักษณะข้อสอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ ตุ๊กล้านนา.....	182
16 แสดงการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับ ข้อสอบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา.....	197
17 แสดงค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา.....	209
18 แสดงการหาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา ยุวชน จำนวน 25 คน.....	212
19 แสดงการหาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา ยุวชน จำนวน 20 คน.....	216
20 แสดงการทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ยุวชน จำนวน 20 คน.....	220
21 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการออกแบบสำรวจความต้องการในการอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ตุ๊กล้านนา.....	233

บัญชีภาพ

ภาพ		หน้า
1	แสดงแผนภูมิการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรของท้องถิ่นระดับโรงเรียน.....	16
2	แสดงแผนภูมิการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรของท้องถิ่นระดับห้องเรียน.....	17
3	แสดงแผนภูมิการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษา.....	18
4	แสดงแผนภูมิการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับมัธยมศึกษา.....	19
5	แสดงแผนภูมิวิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	35
6	แสดงรูปตุงไทย.....	56
7	แสดงรูปตุงราว.....	59
8	แสดงรูปตุงไต้หมู.....	61
9	แสดงรูปตุงปีใหม่.....	63
10	แสดงรูปตุงเจดีย์ทราย.....	64
11	แสดงรูปตุงลีสองราศี.....	66
12	แสดงรูปตุงพันช่อ.....	69
13	แสดงรูปตุงค่าคิง.....	71
14	แสดงรูปตุงกระด้าง.....	73
15	แสดงรูปตุงร้อยแปด.....	76
16	แสดงรูปตุงช่อข้าง.....	78
17	แสดงรูปตุงยอดธาค.....	80
18	แสดงรูปตุงปฎาก.....	81
19	แสดงรูปตุงพระบฏ.....	82
20	แสดงรูปตุงบอก.....	84
21	แสดงรูปตุงโย.....	86
22	แสดงรูปตุงข้าง.....	88
23	แสดงรูปตุงค้าง.....	90
24	แสดงรูปตุงจระเข้ , ตุงตะขาบ.....	92
25	แสดงรูปตุงขนงวงข้าง , ตุงขนงก้ม.....	94
26	แสดงรูปตุงที่ใช้ประกอบการเทศน์.....	96

บัญชีภาพ (ต่อ)

ภาพ		หน้า
27	แสดงรูปตุงสามหาง.....	99
28	แสดงรูปตุงแดง.....	102
29	แสดงรูปตุงพื้นขาว.....	104
30	แสดงรูปตุงขนนางผาง.....	106
31	แสดงรูปตุงเหล็ก , ตุงทอง.....	108